

”Som att komma in på en gammal traktor och åka iväg i en sportbil”

Ledningsnät teknik är enheten som drifvar och underhåller nästan 1 000 pumpstationer, vattenreservoarer och teknikanläggningar på vårt distributionsnät. På bara några år har de gått från en traditionell ”lappa och laga-verksamhet” till Sveriges bästa kommunala underhållsverksamhet. Arbetsledarna **Thomas Mattsson** och **Stefan Tenglund** berättar om det imponerande förbättringsarbetet.

Foto: Lasse Burell

Det är två avslappnade arbetsledare som slår sig ner i konferensrummet Dungen i Högdalen för att berätta om Ledningsnät tekniks succéartade förbättringsarbete. Det märks att Stefan Tenglund och Thomas Mattsson trivs ihop.

– Jag blev inspirerad av Stefan redan på introduktionsdagen för sju år sedan när han visade Karl XII:s pumpstation. Vilken kille som brinner så för en pumpstation, tänkte jag. Honom vill jag jobba med!

”Svart bälte i API”

Thomas Mattsson ”har svart bälte i API” som Stefan uttrycker det. API är enhetens underhållssystem. Thomas har gjort liknande förbättringsre-

”Sveriges bästa underhållsverksamhet i kommunal regi. Man har gått från 100 procent akuta fel till 29 procent”

sor på Astra Seneca och på Bromma reningsverk tidigare. När Ledningsnät teknik, som bland annat ansvarar för underhåll av nära 1000 pumpstationer, stod inför stora förändringar i sitt arbetssätt plockades Thomas över från Avloppsrening och de två herrarna fick chansen att arbeta ihop.

– Vi är ett förbaskat bra team här på Ledningsnät teknik, säger Stefan Tenglund. Vi är prestigelösa, ärliga mot varandra och vi trivs så himla bra ihop.

Den goda stämningen i teamet har varit en förutsättning för att lyckas med den enorma bedrift som enheten åstadkommit på fyra år. Ledningsnät teknik har gått från en ”lappa och laga-verksamhet” till Sveriges bästa underhållsverksamhet i kommunal regi. Man har gått från 100 procent akuta fel till 29 procent idag och man har infört analysgrupper, förbättringsteam och säkerhetsteam.

– Det är som natt och dag, säger Stefan Tenglund, som har jobbat på Stockholm Vatten och Avfall i över 40 år. Det är som att komma in på en gammal traktor och åka iväg i en sportbil.

Nya ägardirektiv sammanföll med flytten till Högdalen

Låt oss börja från början. Året var 2015. Ledningsnät teknik var en uppdelad enhet, ett gäng satt på Torsgatan och det andra i Hudinge. Medarbetarnas uppdrag var att åtgärda akuta fel på våra anläggningar. Så kom nya ägardirektiv – plötsligt förändrades uppdraget till att även innefatta förebyggande underhåll. I samma vecka kom flytten och hela enheten samlades i Högdalen.

– För att kunna börja jobba som ett underhållsteam skapades tre grupper, en för avhjälpande underhåll, en för förebyggande underhåll och en elgrupp, berättar Stefan Tenglund. Sedan tog vi in en konsult som har arbetat mycket med stora industriföretag så nu har vi samma underhållsstrategier som Scania, Volvo och Arla.

Serva utrustning innan den går sönder

Stefan Tenglund berättar att varje stort förändringsarbete börjar med en dipp. Så även denna gång. 2016 var ett riktigt tufft år för enhetens medarbetare, något som märktes inte minst i medarbetarenkäten. Det var nya arbetssätt, ett ökat antal arbetsordrar och inget som riktigt fungerade. Målet var dock tydligt – att serva utrustning innan den går sönder samt att minimera de akuta felen.

– För att ro en sådan här förändring i hamn krävs långsiktighet, uthållighet och kapital, berättar Thomas Mattsson. Det ligger i sakens natur att man drar på sig en underhållsskuld som först senare betalar av sig. Att hela tiden laga en felande pump kostar mantimmar. Det kan man lösa genom att köpa en ny pump, vilket är en stor kostnad initialt men lönar sig i längden.

Uppföljning in i minsta detalj

Redan 2017 vände den nedåtgående spiralen och under 2018 exploderade förbättringstakten för enheten. Arbetssättet är mycket mer effektivt när allt ligger i underhållssystemet API. Tidigare fick medarbetarna en papperslapp i handen på ett jobb skulle utföras

1. Varje morgon klockan 7.30 är det morgonmöte. Stefan Tenglund går igenom vad som ska göras under dagen. **2.** Lars Lundén gör en vibrationsmätning i Högdalens vattenpumpstation. Sensorer är fästa på pumpen så att man kan avläsa pumpens skick. Börjar den vibrera mer än vanligt är det dags att ta in den för reparation för att förebygga ett haveri. **3.** Dragan Divljak gör en termografering med värmekamera på en elmotor i samma vattenpumpstation. Termograferingen hjälper till att avgöra elmotorns skick. Är den väldigt varm är risken stor för kortslutning. **4, 5.** Här är det stopp i en pump i en avloppspumpstation. Bobo Ölander lyfter upp pumpen och tillsammans med kollegan Alexander Schmidt rensar han bort ett rejält traspaket. Folk spolar ner allt möjligt i toaletten som fastnar i pumparna; städ moppar, underkläder, trasor, tråpinnar, fett, med mer. **6.** Lunchdags. Bobo och Alexander äter på kafen.

och sedan slängde man lappen när arbetet var klart. Nu har man uppföljning in i minsta detalj och inget riskerar att glömmas bort.

– API underlättar planeringen av arbetet. Om jag ska åka ut till ett visst vattentorn för att byta en trasig slang så har systemet koll på allt när jag väl är där ska jag också vrida på en sällan använd ventil och sätta upp en skylt. Tidigare kanske vi skickade en entreprenör för att sätta upp skylten, vår egen personal bytte slangen och ventilen gick sönder den dag som den väl behövde öppnas.

Analysteam tänker utanför boxen

Ledningsnät teknik hade 13 000 arbetsordrar förra året. Tidigare hade man ingen aning om hur många jobb som utförts. Ur API kan man också ta ut allsköns statistik, till exempel var i verksamheten det är mest problem. Det möjliggör ett mer strategiskt arbete och därför har enheten skapat ett analysteam.

– Vad är det som gör att just den här pumpen behöver rensas så ofta? För att det jämt fastnar trasor i den. Varför hamnar det trasor just där? Kan det bero på att det ligger en städfirma i närheten som vi kan besöka för ett informationsmöte? Analysteamet försöker

tänka utanför boxen och hitta lösningar på anläggningarnas olika problem.

När enheten mer och mer övergår till planerat underhåll har de större möjligheter att själva utföra arbeten som tidigare legat på entreprenad.

– Allt från svetsjobb och klottersanering till byte av pumpfötter gör vi nu själva, berättar Thomas Mattsson. Här sparar vi mycket pengar samtidigt som vi ökar kompetensen på enheten eftersom vi lär oss fler och fler arbetsmoment.

Intresset stort för enhetens förbättringsarbete

Klockan 7.30 har enheten morgonmöten, eller så kallad "daglig styrning". Det har inte gått någon medarbetare förbi vilka fantastiska resultat enheten visar. Nu har även omvärlden börjat uppmärksamma enhetens arbete.

– På måndag kommer ett sällskap hit från Norge för att höra om hur vi har bedrivit förändringsarbetet. För någon månad sedan hade vi ett möte med Kungsbacka kommun i samma ärende. Det känns jätteroligt att få dela med oss av våra erfarenheter. ●